

statistik over anvendelsen af de nye muligheder for navneændring.

I alt er der gennemført ca. 252.000 navneændringer siden lovens ikrafttræden (1. april 2006 til 30. september 2008). To typer af navneændringer udgør tilsammen ca. 140.000 navneændringer. Det drejer sig om muligheden for at tage sit mellemnavn som efternavn (ca. 48.000), og muligheden for at tage sin ægtefælles mellem- eller efternavn (ca. 93.000). Ved ca. 4.000 navneændringer har personer valgt et frit efternavn fra listen på Familiestyrelsens hjemmeside over efternavne, der bæres af 2.000 personer eller flere. Ophævelse af sonderingen mellem gifte- og eget efternavn har medført, at et såkaldt giftenavn er videregivet til en ny ægtefælle eller samlever i ca. 1.700 tilfælde. Ligestillingen i loven af ugifte personer med gifte personers adgang til at tage hinandens navne er udnyttet ved ca. 7.200 navneændringer.

Ved fremsættelsen af forslaget til den nuværende navnelov blev det skønnet, at det samlede antal navneændringer årligt ville stige fra ca. 44.000 til ca. 61.000. Dette skøn baserede sig dels på de udvidede muligheder for at få en navneændring, dels på at man med loven ophævede det gebyr, som visse navneændringer tidligere var pålagt. Som det fremgår af statistikken, har antallet af navneændringer de første to år efter lovens ikrafttræden langt overstegit denne forventning, idet det dog må antages, at nyhedens interesse og de nye muligheder har forøget antallet af navneændringer straks efter lovens ikrafttræden.

Antallet af navneændringer ser nu ud til at stabilisere sig på et niveau svarende til 50 – 60.000 årligt.

2.2. Justitsministeriets overvejelser

Flere af de nye muligheder for navneændring, der blev indført med den gældende navnelov, blev debatteret meget under behandlingen af lovforslaget. Dette gælder navnlig ophævelsen af sonderingen mellem eget efternavn og giftenavn, hvilket gav mulighed for at give et navn erhvervet ved ægteskab videre til en ny ægtefælle eller samlever, indførelse af retten til at tage sin ugifte samlevers mellem- og efternavn samt grænsen for, hvor mange bærere af et navn, der skal til, før navnet er et frit efternavn.

Statistikken over navneændringer viser som ovenfor anført, at de nye - mere liberale - muligheder for at skifte navn er benyttet i vidt omfang. Statistikken viser dog også, at det ikke er de muligheder for at skifte navn, der blev mest omdiskuterede i forbindelse med behandlingen af loven, der har været mest anvendt.

Justitsministeriet (Familiestyrelsen) har siden lovens ikrafttræden i 2006 løbende drøftet lovens prak-

tiske anvendelse med relevante myndigheder og organisationer. På baggrund af disse drøftelser er det Justitsministeriets vurdering, at navneloven i alt væsentlig er hensigtsmæssigt udformet. Der er dog peget på enkelte uhensigtsmæssigheder ved loven, som forsøges imødegået ved dette forslag.

Samtidig kan det konstateres, at den nuværende administrative ordning for behandling af navnesagerne fungerer i praksis. Det kan i den forbindelse nævnes, at administrationen af navnesager med den nuværende ordning blev forenklet sådan, at borgerne kun skal henvende sig ét sted (personregisterføreren), og dermed lettere kan komme i forbindelse med den rette myndighed. Ligeledes kan det konstateres, at ordningen med indbetaling af gebyr for ansøgning om navneændring både er nem at anvende for borgerne og også nem at administrere for personregisterføreren.

Det er på den baggrund samlet Justitsministeriets opfattelse, at der alene er behov for at stille forslag om mindre justeringer af loven samt en ophævelse af revisionsbestemmelsen.

3. Adgang til at tage sin afdøde ægtefælles eller samlevers mellem- eller efternavn

3.1. Gældende ret

En ægtefælle kan tage den anden ægtefælles efternavn, hvis den anden ægtefælle giver sit samtykke hertil. Med den nuværende navnelov er det også muligt for ægtefæller at tage hinandens mellemnavne, hvis den anden ægtefælle samtykker i navneændringen. På samme måde er det muligt for ugifte samlevende at tage hinandens mellem- og efternavne. I disse tilfælde er der ligeledes et samtykkekrav.

Det fremgår af forarbejderne til lovens § 11, at det ikke er muligt at tage en tidligere (afdød eller fraskilt) ægtefælles mellem- eller efternavn.

Som anført er der med den nuværende navnelov indført en adgang for ugifte samlevende til at tage hinandens mellem- og efternavne. Samtidig er der indført en adgang for ægtefæller til at tage hinandens mellemnavne, og som det fremgår ovenfor i punkt 2.1., er denne mulighed udnyttet i betydeligt omfang. Dette kunne ikke tidligere lade sig gøre. Derimod fandtes der i lov om Det Centrale Personregister en adgang til at fastsætte regler om registrering af såkaldte adresseringsmellemnavne. Adresseringsnavne blev/bliver i flere sammenhænge behandlet på linje med et almindeligt navn og et adresseringsnavn kunne/kan blandt andet medtages i pas og kørekort. Den væsentligste praktiske forskel mellem et adresseringsmellemnavn og et officielt mellemnavn efter navneloven er, at den,